

Qualitat de la llengua

Allò que posa en perill la supervivència de la llengua catalana –no em cansaré de repetir-ho: el català està en perill, per més que de vegades hi hagi qui, interessat a fer-lo desaparèixer, en presenti la protecció més aviat com una amenaça–, és la quantitat minvant de persones que la utilitzen de manera quotidiana, que percentualment és cada cop menor, però també, i no pas en segon terme, la qualitat amb que s’hi expressen, tot sovint, molts parlants que encara la utilitzen, alguns dels quals (periodistes, per exemple) la tenen com a eina bàsica per desenvolupar la seva professió. La supervivència del català perilla per la quantitat (nombre de parlants), però també per la qualitat (salut filològica).

Una llengua que cada vegada (a causa de la contaminació lèxica, sintàctica i fonètica) s’assembla més a l’altra amb què conviu, no té el futur assegurat, ni de bon tros.

Entre les interferències que, provinents del castellà, el català va assimilant a poc a poc però amb la constància d’una gota malaia, les més perilloses no són les que afecten el vocabulari, sinó aquelles que estan relacionades amb la morfologia i la sintaxi. Deixar de dir una paraula i substituir-la per una altra, és a

dir, recuperar un lèxic genuí, és relativament fàcil (fa quaranta anys tots dèiem *bussón, acera, sello o césped* i al cap d’un temps, després d’algunes classes i amb l’aparició de mitjans de comunicació en català, tots vam passar a dir *bústia, vorera, segell i gespa*), però ja m’explicareu com podem canviar la tendència de dir que una cosa *fa olor a...* (o, fins i tot, *olora a...*), en comptes de *fa olor de...*; o bé com podem aconseguir que en català es deixin de *donar* abraçades i petons, o de *tirar* pets, i es comencin a *fer* abraçades, petons i pets d’una vegada; o bé com aquells que cada vegada més sovint *es cauen*, comencin a *caure* i prou. Fa uns dies, en una classe de batxillerat en què la majoria són catalanoparlants, només a dos alumnes els va grinyolar la frase: “Com tinc son, em quedaré al llit”. La frase “Els macarrons estan bons” no va grinyolar a ningú!

El filòleg Pau Vidal, en l’assaig *El bilingüisme mata* (2015), afirma que “La llengua es degrada com més va més, fins al punt que es podria donar la paradoxa que, per primer cop a la història de la humanitat, una comunitat lingüística no desaparegués per falta de comunitat (o sigui de parlants) sinó de llengua”. Vidal posa el lector davant d’un mirall on no es pot esquivar una realitat de conflicte lingüístic que quantitativament juga contra el català, ni el retrocés qualitatiu del qual ningú (ni els professionals dels mitjans de comunicació, que treballen amb la llengua) s’escapa. I això podria passar fins i tot en el cas que Catalunya fos un estat independent. Pensem-hi.

